

Postprint Version	1.0
Journal website	https://www.performis.nl/titel/nederlands-tijdschrift-voor-voeding-dietetiek/
Pubmed link	
DOI	

This is a NIVEL certified Post Print, more info at <http://www.nivel.eu>

NIVEL Zorgregistraties: voor en door diëtisten

LISA VERBERNE , ROBERT VERHEIJ

Al meer dan tien jaar verzamelt het NIVEL gegevens die diëtisten registreren in hun patientendossiers. Met deze Zorgregistraties eerste lijn wordt zichtbaar welke bijdrage de diëtist levert aan de gezondheidszorg. Daarnaast kan het NIVEL landelijke trends in kaart brengen en de kennis over de diëtetiek vergroten: een lerend zorgsysteem.

Het Nederlandse zorglandschap verandert voortdurend, ook voor diëtisten. Zo is in 2013 de vergoeding voor diëtetiek vanuit de basisverzekering teruggegaan van vier naar drie uur per kalenderjaar. Ook is de afgelopen jaren het eigen risico van de zorgverzekering gestegen. Daarnaast is in 2010 ketenzorg ingevoerd voor COPD, diabetes en vasculair risicomanagement. Dit betekent dat de zorgverzekeraar een vast bedrag per patient betaalt aan een zorggroep voor alle eerstelijnszorg. Dit bedrag wordt vervolgens verdeeld over de betrokken zorgverleners, zoals huisartsen, fysiotherapeuten en diëtisten. Sinds de introductie van deze integrale bekostiging wordt voedingsvoorlichting steeds vaker gegeven door praktijkondersteuners in plaats van diëtisten.¹

Diëtisten moeten dus aantonen wat zij waard zijn. Hiervoor is het belangrijk om inzicht te hebben in de effectiviteit van diëtetiek.

GEGEVENS ONDER PSEUDONIEM

NIVEL Zorgregistraties is een NEN7510-gecertificeerde onderzoeksinfrastructuur die voldoet aan de eisen voor informatiebeveiliging. De diëtist legt gegevens over de reguliere administratie en declaratie vast in Evry of Balans.

Dit wordt aangevuld met gegevens zoals door het NIVEL vastgesteld in de richtlijnen voor verslaglegging.²

Periodiek wordt een extractie van deze gegevens gemaakt uit de software van de diëtist. Deze geeft daartoe zelf opdracht.

Alle gegevens worden via een zogenoemde ‘trusted third party’ (TTP) aan het NIVEL geleverd. Die TTP zorgt ervoor dat direct identificerende gegevens, zoals namen en adressen, niet worden doorgestuurd, maar worden omgezet in pseudoniemen.

De gegevens worden zo bewerkt dat onderzoekers ze niet kunnen herleiden tot individuele personen, maar kunnen gebruiken voor onderzoek en het in kaart brengen van landelijke trends in de diëtetiek.

RIJKE BRON VAN INFORMATIE

De gegevensverzameling diëtetiek is in tien jaar gegroeid van 22 deelnemende diëtisten in 2006 naar 177 diëtisten in 2016. Dat is bijna tien procent van het totaal aantal diëtisten in de eerstelijnsgezondheidszorg.

De gegevens van hun patiënten vormen een goede afspiegeling van de totale eerstelijnsdiëtetiek in Nederland. Daarmee kunnen onderzoeksvragen binnen het vakgebied diëtetiek beantwoord worden, bijvoorbeeld over de effectiviteit van een behandeling bij de diëtist. Zo liet een studie op basis van gegevens van NIVEL Zorgregistraties uit 2006 zien dat de BMI van patiënten met overgewicht gedurende de behandeling bij de diëtist daalde met gemiddeld bijna 1 BMI-punt.³ Bij patiënten die langer dan zes maanden werden behandeld nam de BMI daarbovenop nog verder af met 0,83 BMI-punt.

Tevens biedt NIVEL Zorgregistraties de mogelijkheid om de diëtetiekgegevens te koppelen aan soortgelijke registraties van andere beroepsgroepen. Hiermee kan het pad van de patient door de zorg worden gevolgd. Zo kan het diëtistische zorgproces inzichtelijk gemaakt worden en kan onderzoek gedaan worden naar de plek van diëtetiek in de zorgketen. Dit is met name interessant voor patiënten met chronische aandoeningen, die vaak multidisciplinair behandeld worden. Momenteel kunnen de gegevens van ruim tienduizend patiënten die bij een diëtist zijn geweest (onder pseudoniem) worden gekoppeld aan de huisartsengegevens van deze patiënten.

KERNCIJFERS OP DE WEBSITE

Kerncijfers

Op de website van NIVEL Zorgregistraties staan de kerncijfers over de zorg van de diëtist in de eerste lijn.⁴ Hier worden cijfers gepresenteerd over de gezondheidsproblemen, het zorggebruik en het resultaat van de behandeling bij de diëtist. De website wordt jaarlijks bijgewerkt met nieuwe cijfers. Deze laten bijvoorbeeld zien dat ongeveer de helft van de patiënten bij de diëtist behandeld wordt voor overgewicht, en dat deze patiënten gemiddeld een BMI van 32,9 hebben bij aanvang van de behandeling. De trendcijfers laten veranderingen door de tijd zien. Zo is het aandeel patiënten van 75 jaar en ouder bij de diëtist in de eerste lijn de laatste jaren toegenomen. Daarnaast is ook het aandeel patiënten behandeld voor onbedoeld gewichtsverlies toegenomen (van minder dan een procent in 2013 naar tien procent in 2016). Dit is mogelijk een gevolg van het feit dat ouderen langer thuis blijven wonen.⁵

Spiegelinformatie

Alle deelnemende diëtisten krijgen via een web portal (www.nivel.nl/mijnpraktijk) toegang tot hun eigen cijfers, die vergeleken worden met de gemiddelde cijfers van alle deelnemende diëtisten. Deze informatie is uitsluitend beschikbaar voor de eigen praktijk en geeft zorgverleners inzicht in de kwaliteit van hun registratie, overzicht over hun eigen patiëntenpopulatie en aanknopingspunten voor verbetering van zorg. Bovendien levert het input voor management van de praktijk. Daarnaast kan de spiegelinformatie van het NIVEL worden vergeleken met de spiegelinformatie die zorgverzekeraars verstrekken.

CONTROLE OVER DATAKwaliteit

De gegevens die worden verzameld voor het berekenen van de kerncijfers zijn niet altijd van alle patienten beschikbaar, bijvoorbeeld doordat niet alle velden in alle softwarepakketten aanwezig zijn. Ook zijn sommige cijfers gebaseerd op een selectie van de patienten. Zo worden de cijfers over het resultaat van de behandeling alleen gepresenteerd voor de patienten bij wie de behandeling is afgesloten. Deze aantallen zijn erg klein, omdat behandelingen niet altijd afgesloten worden of omdat gegevens niet zijn vastgelegd.

In 2016 zijn gegevens verzameld van 37.029 clienten. De gerapporteerde 34% van de clienten die de behandeldoelen haalde, is gebaseerd op slechts 1033 clienten, van wie gegevens over het einde van de behandeling bekend waren.

Hierdoor zijn de cijfers over het resultaat van de behandeling mogelijk niet geheel representatief en moeten ze met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Het NIVEL is continu bezig met het verbeteren van de methodologie en de evaluatie van de cijfers. Elk jaar worden de jaarcijfers besproken met de NVD. Ook is er regelmatig goede feedback van diëtisten naar aanleiding van de spiegelinformatie. Deze informatie gebruikt het NIVEL om de Zorgregistraties te evalueren.

LAAT JE MEERWAARDE ZIEN!

Om de meerwaarde van de diëtetiek in de zorg te laten zien, is het van belang dat voldoende diëtisten deelnemen aan deze zorgregistratie.

Om de gegevens te kunnen gebruiken, is bovendien een goede registratie belangrijk. Nu zijn bijvoorbeeld de resultaten over het behalen van het behandeldoel niet goed bruikbaar omdat dit bij veel patienten niet geregistreerd is.

Registreer de gevraagde gegevens daarom goed in het zorgdossier, zodat de kwaliteit van de gegevens optimaal is.

Op dit moment is er nog ruimte voor meer diëtisten die aan NIVEL Zorgregistraties willen deelnemen.

LITERATUUR

- 1 Heiligers PJM, Noordman J, Korevaar JC, et al. Kennisvraag: praktijkondersteuners in de huisartspraktijk (POH's), klaar voor de toekomst? Utrecht; NIVEL, 2012.
- 2 Specificatie gegevensverzameling NIVEL Zorgregistraties eerste lijn - diëtetiek. bit.ly/NIVELData.
- 3 Tol J, Swinkels IC, Bakker DH, et al. Dietetic treatment lowers body mass index in overweight patients: an observational study in primary health care. *Journal of Human Nutrition and Dietetics* 2014;5:426-33.
- 4 Kerncijfers van gegevensverzameling 2016 Diëtetiek. bit.ly/Nivel-Dietetiek.
- 5 Toename ouderen bij diëtist in de eerste lijn. Nieuwsbericht NIVEL Zorgregistraties, 11-07-2017. bit.ly/NIVELouderen.